

colofon

redactioneel

Oase ontwerp onderzoek onderwijs is een onafhankelijk tijdschrift en verschijnt vier maal per jaar. De uitgave gebeurt in opdracht van de Stichting **OASE**

Alle bijdragen die binnen de redactionele formule passen, worden door de redactie geplaatst.

Redactie

Rients Dijkstra, Esther Gramsbergen, Frans Sturkenboom, Erik Terlouw, Endry van Velzen, Pieter van Wesemael, Erwin Zantman.

Medewerkers

Carlo Cozzi (correctie), Marjolijn Ruij (omslag), Geert Hovingh, Niek Bisscheroux (redactioneel medewerker), Erik Pasveer (eindredactie)

Zetwerk

HOI Studio, Rotterdam

Druk

De Kruijff, Rotterdam

Abonnementen

U kunt zich abonneren door f 35,- over te maken naar girorekening 2650119 ten name van Tijdschrift **Oase**, Delft, onder vermelding van 'abonnement'. Het abonnement is geldig voor één jaargang van vier nummers. Het abonnement gaat in met het eerstvolgende te verschijnen nummer, tenzij nadrukkelijk anders vermeld.

Nabestellen

Losse nummers kan men nabestellen zolang de voorraad strekt door f 10,85 per nummer over te maken. Zowel losse nummers als abonnementen worden franco opgestuurd.

Advertenties

Inlichtingen over advertentietarieven, uitsluitend schriftelijk, op onderstaand adres.

ISSN 0169-6238

In principe is het toegestaan artikelen (geheel of gedeeltelijk) over te nemen uit **OASE ontwerp onderzoek onderwijs**, doch niet zonder schriftelijke toestemming van de redactie.

Correspondentie-adres

Stichting en Tijdschrift **OASE ontwerp onderzoek onderwijs**
Postbus 3195
2601 DD Delft

De aanhoudende pogingen om architectuur onder te brengen in een omvattende theorie van de gebouwde omgeving hebben de ontwikkeling van het vakgebied niet echt aan banden kunnen leggen. Een integratie van ontwerpende en empirische disciplines lijkt nu verder weg dan ooit. Het ontwerp pareert de avances van de theorie steeds weer met een zekere ongevoeligheid voor sturing en versnelling. Architectuur ontwijkt de analytische blik van de wetenschap, sluit zich af en trekt zich terug in haar eigenzinnige autonomie.

Tegelijkertijd echter vraagt architectuur om waardering, om belangstelling, om een openbaar debat waarin zij de zin van haar bestaan bevochten en bevestigd wil zien.

Deze dubbelzinnige verhouding van ontwerp en theorie treedt naar voren in dit vijftiende nummer van OASE.

Het gepresenteerde materiaal geeft te denken. Want hoewel het nastreven van een onproblematische verwetenschappelijking van architectuur vergeefs lijkt, daarmee is het verhelderen van de betekenis die ontwerp en theorie voor elkaar kunnen hebben nog niet minder relevant. Dit verhelderen heeft een levendige polemiek als voorwaarde, waarbij het bestaan van een werkelijk pluriforme pers van een evident belang is. Wij kunnen dan ook de waardering die Rob de Graaf onlangs in Archis (nr. 12-1986, p. 5) uitsprak voor het tijdschrift *Wiederhal* volledig onderschrijven.

In zijn korte uiteenzetting over recente ontwikkelingen op het gebied van Nederlandse architectuurtijdschriften hebben wij echter een aantal zaken gemist. De Graaf acht een binding van een architectonische cultuur met een gebouwde of een te bouwen werkelijkheid en met een actief veld van onderzoek en onderwijs noodzakelijk. Wat dat laatste betreft is het merkwaardig te noemen, dat hij in zijn artikel *Oase*, dat nota bene in de onderwijssituatie is ontstaan, geheel buiten beschouwing laat.

Ernstiger echter is het geheel ontbreken van een verduidelijking van de positie van Archis zelf. Deze positie is in alle opzichten weinig riskant. Misschien dat de Graaf daaraan zijn optimistische kijk op de situatie ontleent.

Het aanbod van Nederlandse architectuurtijdschriften wordt de laatste jaren gekenmerkt door een toenemend gebrek aan contrast. In plaats van zich te profileren rond bepaalde opvattingen, problematieken, stromingen of groeperingen richten de grootste bladen zich meer en meer op hetzelfde veld: 'architectuur in het algemeen en de gebouwde omgeving in het bijzonder' met, afhankelijk van de trend, hier en daar een accentverschil. Niet voor niets zien we keer op keer dezelfde auteurs, plannen en thema's verschijnen in de grotere architectuurbladen, zoals *Bouw*, *De Architect*, *Plan*, *Archis*, etc.

De face-lift van *Wonen-TABK* heeft aan deze ontwikkeling voorsnog geen gunstige wending gegeven. Wij zien in de tot nu toe verschenen nummers van Archis slechts een versterking van de gang naar het veilige midden, waar argumenten, opvattingen en trends niet op hun inhoudelijkheid worden onderzocht en getoetst, maar als gelijkwaardig en uitwisselbaar worden gepresenteerd. Er verschijnt een soort consensus, die vooral uit gebrek aan onderscheid, uit onverschilligheid voortkomt.

Niemand betwist natuurlijk het belang van een Nederlands tijdschrift van - internationale - allure. Maar allure op zich is inhoudsloos. Welke 'binding met de gebouwde of te bouwen werkelijkheid' heeft de redactie van Archis met haar grote sprong voorwaarts op het oog?

Bij de manifestatie ter gelegenheid van de gedaanteverwisseling van *Wonen-TABK*, nu iets meer dan een jaar geleden, werd allerwege vastgesteld, dat het in ons land ontbreekt aan een serieuze, volwaardige architectuurkritiek.

Met name het gebrek aan polarisatie tussen de verschillende toonaangevende architectuurbladen in ons land werd daarvoor als oorzaak aangewezen. Wat dat betreft is er dus nog niet veel veranderd.

Zo wordt, net als architectuur, ook het gemiddelde Nederlandse architectuurtijdschrift gekenmerkt door een dubbelzinnige problematiek: zonder een levendig architectuurdebat heeft het geen zin van bestaan en tegelijkertijd weigert het daarin een stimulerende rol te vervullen. Er ligt echter een wereld van verschil tussen deze dubbelzinnigheid, die voort komt uit een spanningsloze onuitgesprokenheid, en de spraakzame geheimzinnigheid van architectuur.